

det i våre massemedia at det var et rettsoppgjør!
Den mest realistiske beskrivelse av det som skulle komme etter Tysklands nederlag gir statsråd Hjelmtveit i »Vekstår og Vargtid» s. 279:
Etter det tyske Gestapo kommer det norske.
Det gikk troll i ord!

BARBARIET

Det er ikke alltid situasjonen er så klar som den var den 9. april 1940, da angriperen representerte barbariet.

Denne ensidige og forenklete dom feller Andenæs på siste side i sin bok. Den »klare situasjon» er behandlet på annet sted i nærværende bok. Det er den siste del av utsagnet som det vil bli sett litt nærmere på her, barbariet.

Massemedia over hele verden har nå i over 35 år beskjeftiget seg med de grusomheter som tyskerne skal ha begått, så det er overflødig å yde noe bidrag i den retning her. Det vil tvertimot bli gitt noen eksempler på at heller ikke seierherrene var så helt borte på området, men mestret den kunsten til fullkommenhet.

Men først et nytt bevis på hvor ensidig og unøyaktig Andenæs kan i sin fremstilling. På s. 208 skriver han:

Den mest umenneskelige behandling var kanskje de russiske fanger utsatt for. En regner med at ca. ti tusen russiske krigsfanger og sivile arbeidere har funnet døden i fangeleirer i Norge.

Her unnlater han å nevne at hans venner i vest senket fangeskipet »Rigel» i nærheten av Tjøtta, og 2098 russiske fanger omkom. I boken »Lang Kyst» er forfatteren, Trygve Nordanger, nøyaktigere enn Andenæs, idet han på s. 368 skriver:

Idag - en mannsalder senere - hviler freden over de dødes bolig på Tjøtta. Det er to anlegg. Det ene er en minnepark for russiske krigsfanger for 7551 av dem, som alle hviler der. Det andre anlegget er Rigel-kirkegården. Den ble innvidd i stillhet den 6. september 1970.

Også Andenæs finner det best å la dette passere i stillhet!

Han nevner heller ikke hvilken skjebne de russiske fanger gikk imøte da de ble tvangsendt tilbake til hjemlandet mot sin vilje, og få overlevde.

Så vil det bli gitt noen eksempler på barbari på demokratiets side:

Den norske flyver, Helner Grundt Spang, forteller i en bok som ble utgitt på Gyldendals forlag i 1971:

En dag er jeg tilbake mot frontlinjene etter en mix-up over angrepsmålet. Jeg flyr i et par hundre fots høyde under et sammenhengende lag av stratosskyer. Da ser jeg dem der nede. En lastebilkonvoy med tyske sivile. Evakuerte mennesker fra en nærliggende landsby som er satt under artilleriild. Fra åtte store lastebiler stirrer redselslagne øyne opp mot meg. Jeg slår av sikringen....forsøker å bremse meg selv, men greier det ikke....igjen skjer det noe med meg, som jeg ikke er herre over. Jeg må ta dem - mål!

I et flatt stup mot konvojen legger jeg tommelen mot avtrekkeren.... Vet at hvert sekund spruter 190 maskingevær- og kanonkuler inn i menneskekroppene som nå ramler ned fra lasteplanene. Jeg kalkulerer kaldblodig - mener at et par hundre kvinner og menn har greid det første angrepet. De har kastet seg flate ned på åkrene på begge sider av veien.

Å nei, tro bare ikke at jeg vil gi dere muligheter!....Det ryker fra de brennende bilene der nede, mens jeg sirkler over de vettskremte menneskene som forstår at jeg forbereder et nytt angrep. Jeg beslutter å endre angrepsmål. Bombene mine er forsynt med en pigg i nesen som gjør at de vil bli stående i bakken også ved et flatt angrep. De er utstyrt med 11 sekunders ettertenning, slik at et lavt angrepsfly kan komme seg vekk før eksplosjonen inntreffer. Jeg føler at det håp de må ha hatt da bombene ikke springer ved anslaget. De fleste har derfor reist seg, da eksplosjonen likevel kommer....Da jeg lander er jeg lettet og opprømt.

(Helner Grundt Spang: »Den hemmelige kampen»)

Dette var slett ikke pent, men kan det tenkes at flyveren bare skryter av sin bedrift? På s. 136 står imidlertid noe som tyder på at det ikke er skryt. Han er hos sin lege, og legen spør:

Føler De bitterhet mot samfunnet?

Over mine kameraters skjebne, ja.

Et samfunn som tok de avgjørende år av våre liv, utdannet oss til mordere...og lot det bli med det for siden å la oss gå tilbake til et såkalt normalt liv, med uforståelige reaksjoner med mentale vansker som umuliggjorde denne »normaliteten». Jeg er bitter på kollektivet som utdanner mennesker til umenneskelighet, men så etterpå ikke vil ta konsekvensene.

Et spørsmål trenger seg fram her: Er i virkeligheten denne ulykkelige flyveren den egentlige skyldige i tragedien?

Hadde han vært på den tapende parts side, ville han utvilsomt ha vært dømt etter de gjeldende lover, hvis hans bedrift var blitt kjent. Dømt med rette, vil antagelig de fleste si. Men er dette så helt sikkert? En ting er ialfall temmelig klart, og det er at de som står bak det hele har stør-